

C/2024/5369

17.9.2024

**Euroopa Regioonide Komitee arvamus – „Euroopa haldusruumi tugevdamine (algatus ComPact)“
(omaalgatuslik arvamus)**

(C/2024/5369)

Raportöör:	Roeseri vallavanem Tom JUNGEN (LU/PES)
Viitedokument:	Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa haldusruumi tugevdamine (algatus ComPact)“ COM(2023) 667 final

POLIITIKASOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE (RK),

1. toetab Euroopa Komisjoni teatises „Euroopa haldusruumi tugevdamine (algatus ComPact)“ väljendatud kavatsust edendada koostööd ja poliitilist dialoogi ning aidata parandada Euroopa riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi haldusasutuste suutlikkust ja kvaliteeti;
2. rõhutab, et haldusasutustel on ühtse turu tugevdamisel keskne roll ning et avalik sektor, kus töötab ligikaudu 21 % ELi töajõust, haldab ligikaudu 670 miljardi euro suurust riiklike ehitustööde ja tarnete turgu;
3. rõhutab, et haldusasutused rakendavad otse umbes kolmandikku ELi eelarvest, eelkõige ühtekuuluvuspoliitika fondide ning taaste- ja vastupidavusrahastu kaudu, kusjuures kohalik ja piirkondlik tasand vastutab 34 % avaliku sektori kogukulude ja 56 % avaliku sektori koguinvesteeringute haldamise eest;
4. peab kiiduväärseks, et Euroopa Komisjon tunnustab oma teatises seda teemat käsitletud varasemat komitee arvamust ⁽¹⁾ ning et viimases sisalduvaid ideid kajastatakse teatiseski;
5. kutsub Euroopa Komisjoni ja avaliku sektori asutusi üles suurendama jõupingutusi, et hinnata ja vähendada tekkivat halduskoormust, eriti kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Komitee rõhutab, et kooskõlas parema õigusloome põhimõttega tuleks nii palju kui võimalik vältida ülereguleerimist;
6. märgib, et tõelise Euroopa haldusruumi saavutamiseks tuleb rohkem ära teha. Komitee rõhutab, et ka veel 30 aasta möödudes on ühtse turu hea toimimine takistatud ja natsionalistlikud käsitlused ei lase neid takistusi ületada;
7. tõdeb, et kuigi Euroopa Komisjon esitas teatise Euroopa haldusruumi kohta, ei ole tõelist Euroopa haldusruumi veel olemas ja seda ei saa luua (ühtse turu osana) ilma riiklike huve ületava Euroopa visioonita ning sidusate ja tõhusate eeskirjade ja struktuurideta, mis põhinevad üldisel konsensusel ja millel on selge Euroopa lisaväärtus. Komitee tunnustab siinkohal rolli, mida piirkonnad ja nende avaliku sektori asutused saavad etendada, sest sageli ulatub nende tegevus väljapoole riigipiire;

⁽¹⁾ Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Kohalike ja piirkondlike omavalitsuste haldussuutlikkuse parandamine investeeringute ja struktuurireformide toetuseks aastatel 2021–2027“ (ELT C 79, 10.3.2020, lk 25).

8. väljendab heameelt Enrico Letta aruandes „Much more than a market“ („Palju enam kui turg“) väljendatud tugeva toetuse üle tugevdatud haldussuutlikkusele, et saavutada suurem mõju. Komitee tõstab eelkõige esile analüüsi, et 2007.–2008. aasta finantskriisi järel on eelarvepiirangud märkimisväärselt takistanud haldusasutuste moderniseerimispuudlusi ning nende suutlikkust värvata ja hoida kvalifitseeritud töötajaid, mis on viinud ELi õigusaktide ebaühtlase ja mittetäieliku rakendamiseni kogu ELis. Sellega seoses toetab komitee ettepanekut luua uus vahend – pakt Euroopa haldusasutuste koostöö ja eksperditeadmiste edendamiseks (PEACE) –, mis võiks hoogustada avaliku halduse investeringuid ja reforme ning pakkuda toetust üksikisikutele või haldusasutuste rühmale, kellel on sarnased probleemid või eesmärgid. Komitee kordab Enrico Letta üleskutset anda rahastule piisav eelarve, mis võimaldab komisjonil pakkuda eksperditeadmisi konkreetselt haldusasutuste toimimise parandamiseks;
9. nendib, et Euroopa Komisjon kirjeldab oma laiapõhjalisi ideid Euroopa haldusruumi loomiseks, kuid ei esita teatistes selget nägemust sellest, mida selline piiriülene Euroopa haldusruum sisaldaks;
10. toetab tehnilise toe instrumenti kui peamist ELi programmi, mis peaks pakkuma toetust haldusasutustele, sealhulgas kohalikul ja piirkondlikul tasandil. Kuid paljud eelkõige kohaliku ja piirkondliku tasandi haldusasutused ei tea kõiki tehnilise toe instrumendi pakutavaid võimalusi. Komitee kutsub Euroopa Komisjoni üles intensiivistama teabevahetusalasaid jõupingutusi ja teadlikkuse suurendamise kampaaniaid;
11. nendib, et liikmesriikide valitsemistasandite struktuur erineb ja et õigusakte tuleb kohandada neile kõigile. Komitee toetab detsentraliseerimispuudlusi ja liikmesriikide jõupingutusi madalamate valitsustasandite kaasamisel poliitikat käsitlevate õigusaktide väljatöötamisse ja rakendamisse. Siiski nõuab edukas rakendamine mitte ainult meetmete võtmist, vaid ka rahastamise delegerimist asjakohasele tasandile;
12. märgib, et algatuse ComPAct eesmärk on edendada halduskoostööd, arendades töötajaid oskuste tegevuskava kaudu, tugevdades digipööret ja juhtides ökoloogilist üleminekut. Paljud haldusasutused seisavad siiski silmitsi pakilise lisaprobleemiga, milleks on rahvastiku vähenemine, ajude äravool, vananemine ja suutlikkus meelitada noori avalikku haldusse, aga ka oskuste nappus kogu tööturul tulevikus ja tihedam konkurents olemasoleva tööjõu pärast;
13. rõhutab vajadust territoriaalse eristamise järele liikmesriikide ning kohalike ja piirkondlike haldusasutuste probleemide kindlaksmääramisel, võttes arvesse struktuuride, tavade, ressursside ja suutlikkuse mitmekesisust. Seega leiab komitee, et Euroopa haldusruum pakub võimalusi, kuid rakendamisel võivad säilida kohalikud ja piirkondlikud erinevused;
14. rõhutab, et paljudel maapiirkondadel, ebasoodsas olukorras olevatel piirkondadel ja ka inimestel (kellel erinevatel põhjustel puudub juurdepääs digivahenditele) on probleeme juurdepääsetavusega, mis on tingitud taristu puudustest ning kiire internetiühenduse või pädevuse puudumisest. Komitee toonitab, et isegi 100 % digiteeritud avaliku teenuse puhul peab kodanikel olema võimalik saada oma kohaliku omavalitsuse ametiasutustelt tuge avalikku huvi pakuva teenusena;
15. nõuab ambitsioonikamat strateegiat, mis tugineks Strasbourgi deklaratsioonile Euroopa haldusasutuste ühiste väärtuste ja probleemide kohta, milles liikmesriigid teatasid selgest valmisolekust muuta oma haldusasutusi, edendada heade tavade vahetamist ja süvendada koostööd;
16. soovib luua Euroopa haldusruum, mis ei piirduks riikide haldusasutuste vahelise koostööga riiklikul tasandil, ning et uuendatud Strasbourgi deklaratsioonis keskendutaks eelkõige riigi tasandist madalama tasandi haldusasutustele;
17. toetab Euroopa Komisjoni pidevat koostööd oma partnerasutustega selliste täiendavate võrgustike nagu avaliku halduse eksperdirühm ja Euroopa avaliku halduse võrgustik kaudu. Komitee nõuab avaliku halduse aktiivsemat vajadusepõhist kaasamist kõigil tasanditel;
18. teeb ettepaneku, et riigiteenistujate koolitus hõlmaks praktikat või ajutist töökogemust oma töökohast erinevas paigas, olgu siis mõnes sama liikmesriigi muus avalik-õiguslikus asutuses või isegi teises riigis. Seda võib siiski takistada keelebarjäär. Komitee soovib kasutada tehisintellekti ja tõlketehnoloogiaid, et nii palju kui võimalik neid takistusi vältida. Eelkõige soovib komitee keskenduda sellistele vahetustele esmalt sõpruslinnade puhul ja rõhutab raskusi, mis kaasnevad nende vahetustega ebasoodsas olukorras olevatele või äärepoolsetele piirkondadele;

19. rõhutab uue koostalitleva Euroopa määruse õnnestumisi Euroopa avaliku halduse kulutõhusamaks muutmisel, sest see võimaldab ühendada eri tasandid isegi piiriüleselt ja arendada tõelisi õpikeskkondi digitehnoloogia abil. Komitee soovib selgitust selle kohta, kuidas algatus ComPAct on seotud koostalitlusvõime määruse ja muude asjakohaste määruste ning andmeruumidega, sest teatavaid vahendeid, nagu koostalitleva Euroopa tugikeskuste loomine, võib kasutada ka selle andmeruumi jaoks;

20. peab kahetsusväärseks, et kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ning ELi sotsiaalpartneritega ei konsulteeritud ametlikult algatuse ComPAct koostamise käigus. Komitee rõhutab, kui oluline on lisada parema õigusloome tegevuskava raames kohaliku ja piirkondliku tasandi tagasiside, mis on saadud komitee piirkondlike keskuste võrgustiku, maapiirkondadele avalduva mõju hindamise vahendite või territoriaalse mõju hindamise kaudu;

21. rõhutab, kui tähtis on saavutada digikümneni eesmärk teha 2030. aastaks 100 % peamistest avalikest teenustest internetis kättesaadavaks, parandades tõhusust ja juurdepääsu nimetatud teenustele, ning väljendab heameelt Euroopa Komisjoni jõupingutuste üle muuta see Euroopa haldusruumi põhielemendiks. Komitee rõhutab vajadust tagada, et igal kodanikul oleks juurdepääs ajakohastele digioskustele ja -taristule ning et piiratud digivõimekusega inimestele korraldatakse sihipäraseid koolitusi. Kuid algatuse ComPAct rakendamisel võib esineda raskusi tingituna otsustusetappide ajakavast ning kohandustest, mida riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil vajatakse tulevaste nõudmistega toimetulekuks;

22. rõhutab, et ajal, mil liitu ootab ees väga oluline laienemine üha suureneva kandidaatriikide arvu tulemusena, toetab komitee algatuse ComPAct eesmärki kaasata kandidaatriigid paremini ja sagedamini tavade vahetusse ELi liikmesriikidega. Komitee toonitab, et see oleks kooskõlas hea, professionaalse ja erapooletu halduse edendamisega, mis on üks ELi laienemiskriteeriumidest;

23. kutsub liikmesriike üles tegelema haldussuutlikkuse probleemidega kõigil valitsustasanditel oma keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikavade raames, mis esitatakse 2024. aasta septembriks reformitud majandusjuhtimise raamistikus.

Brüssel, 20. juuni 2024

Euroopa Regioonide Komitee
president
Vasco ALVES CORDEIRO